

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— fill.	16 kor. — fill.	— fill.
Egy évre	10	Egy évre	16
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
Egyesülszám ára 4 fillér.		70	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az önálló vámterület

ügyében f. hó 28-án vasárnap d. u. 3 órakor a városháza udvarán **párt-szinezet nélkül tartandó nagygyűlés** előkészítése céljából fölkerjük városunk **összes iparos egyleteinek t. elnököit és vezetőit**, hogy holnap **kedden d. u. 5 órakor** a „Függetlenségi kör” külön helyiségében (csapó-utcán) valamint a függ. és 48-as párt **összes t. előjáróit**, hogy ugyancsak holnap d. u. 6 órakor ugyanott megjelenni sziveskedjenek. Az ügynek **mindnyájunkra** nézve életbevágó fontossága miatt **teljes és pontos megjelenésre számít**

a rendező bizottság.

Parasztszövetségek.

Sajtó, társadalom, politika nap után nem győzi eleget ismételni, mennyit is haladtunk mi a kulturában a legutóbbi 15 év alatt. Van európai metropolisunk, pompás vasúthálózatunk, sok iskolánk, sajtónk fölös számmal, modern törvényeink. No hát kérem, a jó urak, kik mindezt oly szerfelett dicsérik, vagy nem veszik észre vagy nem akarják észre venni, hogy ez a mi kulturánk tulajdonképpen —

Délibábok hazája.

(Lovász János és Haranghy György látványosságának bemutatója.)

Töretlen hazai utakon indult meg a budapesti Uránia színház mikor 3 év előtt az ipar és technika vívmányainak, a földnek és népeinek népszerű ismertetésére vállalkozott. Eszközeit, sőt ezek révén tárgyait is kénytelen volt egy ideig a külföldről venni kölcsön. Így történt, hogy először is idegen világukba kalauzolta a magyar közönséget. A vakmerő Nansen mesészerű északsarki utazásának idegizgató élményei, a büszke spanyol hidalgok régi dicsőségének romjai; az örökön kék egü Italia utólérhetetlen műremekei, a maroknyi bur nép világalurmat rengető szabadságharczának hősi küzdelmei töltötték be kezdetben az Uránia műsorát. Mintha csak a mi édes hazánk olyan természeti szépségekkel; a magyarországi fajok ethnikai élete annyi jellemzően érdekes vonással, nemzeti szellemünk, magyar lelkünk annyi teremtő erővel nem dicsekedhetnék, hogy érdemes volna mindeme kincsünket, a külföldiek mintájára, összegyűjteni, koszoruba foglalni. És azután oda állítani önma-

bojár kultúra? Bojár kultúra alatt értendő, amikor egy állam, egy társadalom hirtelenében azt mondja: máttól fogva európeér akarok lenni, azzal hamarosan beszerez magának francia színházat, német tantervet, osztrák törvényt, kozmopolita sajtót, cseh ipart. Így, ilyen bojár módra kezdtük mi is a beruházásokat, 35 keserves esztendővel ezelőtt. És mit látunk? Milyen az eredmény ma?

Nem járunk zsinóros nadrágban és rámás csizmában, de szaketben és kürtökálpal. De míg azelőtt a nép előjáróit tisztelte a régi magyar közeposztályban, addig ma már megvan a kaputos ember iránt érzett idegenkedése. Színházunk kevés volt, de míg azelőtt Egresy Gábor, Lendvay Márton magyar tüzet gyújtottak a keblekben, addig ma már a jász-árokszállási állandó színházban is a rózsabimbó és a méh járja. Az irodalom csak tengődött, Vörösmarthy, Petöfi, szegények voltak igaz, de vajon vigász-e, hogy ma a kozmopolita szellemű, elalkuvó lapok palotát építenek a hirdetéseik díjából. Akkoriban csak a régi Corpus juris járta, ma van modern, hajh, nagyon is modern váltótörvényünk.

A hitelügy hajdanában kezdetleges volt, ma itt a paraszt réme, az uzsoratakarékpenztár. Műveletlen volt

emberöltővel ezelőtt népünk és analfabéta, ma haszontalan és impraktikus dolgokkal gyötrik idegen tantervek szerint iskoláinkban fiainkat,

Nagyszerű, nagy jövedelmű kereskedő házaink is vannak, de mihaszna, mikor csak oly távol vannak az igazi magyar népézülettől, mint akár a bécsi, a prágai, a linzi kereskedő.

Tetszik érteni, nem az a baj, hogy van kulturánk, de az, hogy nincs nemzeti kulturánk. Mint mondom 35 keserves esztendővel ennekötte, elejtették a nemzeti kulturális fejlődés fonálát. Ezen a dolgon segíteni kell. Segíteni kétféleképpen. Az első felvenni az elejtett fonalat, vagyis tovább fejleszteni a kulturát a nemzeti alapon, a másik pedig a csodatévő magyar géniuszról abszorbeálni az idegen kulturának használható és bevezethető részeit. Megcselekedte ezt a csodat Szt.-István királyunk után a magyar géniusz a keresztyénséggel is. A Lehel daliái a kereszt első vitézeivé váltak. Az egykor idegen keresztyénség csodás módon forrt egybe nemzeti géniuszunkkal. Ezt a csodat akarjuk mi mostan a modern kulturával megtenni. Ut, mód reá: a parasztszövetkezetek. A régi, romlatlan magyar szellem és népünk csodás értelmi tehet-

nyecskeről* ahogy Lovász szerint egyik idegen bámulónk elragadtatásában nevezte Debreczent.

Valóban Haranghynek Lovász János által magyarázott remek képei, vagy mondjuk megfordítva, Lovásznak Haranghy által színezett poétikus rajza az igazság erejével hatottak a debreczeni közönségre. Lovász János, aki izmos írói talentumának a debreczeni népelet köréből vett tárgy tárczacikkeiben már ezelőtt is sokszor adta jelét, éles megfigyeléssel válogatta össze, kötötte szindus bokrétába a régi és a mostani Debreczen legjellemzőbb vonásait. Viharos és derős napokkal váltakozó életének epochai sok százados talajában gyökerező intézményeit, a jelenkor modern fejlődésének virágzó jövővel kecsegtelő alkotása, amikről Debreczen országszerte híres, amikről már iskolás gyerek korában tanulja megismerni ezt a várost a magyar ember, kaleidoskopszerűen vonulnak előttünk el.

Egy-egy jóízű adomával, máskor néhány eleven színes vonással jellemzi a polgárság tipikus alakjainak gondolkodás módját, sajátos észjárását, tisztos ősi szokásait; hétköznapi élete kifejező sajátosságait. Felidézi a nagy feladatokat, amelyeknek betöltésére

nyecskeről* ahogy Lovász szerint egyik idegen bámulónk elragadtatásában nevezte Debreczent.

Valóban Haranghynek Lovász János által magyarázott remek képei, vagy mondjuk megfordítva, Lovásznak Haranghy által színezett poétikus rajza az igazság erejével hatottak a debreczeni közönségre. Lovász János, aki izmos írói talentumának a debreczeni népelet köréből vett tárgy tárczacikkeiben már ezelőtt is sokszor adta jelét, éles megfigyeléssel válogatta össze, kötötte szindus bokrétába a régi és a mostani Debreczen legjellemzőbb vonásait. Viharos és derős napokkal váltakozó életének epochai sok százados talajában gyökerező intézményeit, a jelenkor modern fejlődésének virágzó jövővel kecsegtelő alkotása, amikről Debreczen országszerte híres, amikről már iskolás gyerek korában tanulja megismerni ezt a várost a magyar ember, kaleidoskopszerűen vonulnak előttünk el.

Egy-egy jóízű adomával, máskor néhány eleven színes vonással jellemzi a polgárság tipikus alakjainak gondolkodás módját, sajátos észjárását, tisztos ősi szokásait; hétköznapi élete kifejező sajátosságait. Felidézi a nagy feladatokat, amelyeknek betöltésére

sége, a sok egyes magyar elme együtt itt fogják a népet miveltetni, oktatni, szervezni, magyar kulturánkat fejleszteni és az idegen kultúra, idegen törvények helyes részeit édes honi földünkbe átplántálni. Így a szövetségben a gazdasági megerősödés lépést fog tartani a kulturális haladással.

L. K. L.

Ünnep után.

Az ünnepély véget ért és most föl munkára Testvéreim! A magyar nemzetnek talpra kell állania, mint egy férfinak. Tiltakozni kell erélyesen, megalkuvást, meghunyászkodást és kiméletet nem ismerő határozottsággal a kormányt nemzeti és országunkra juttató további egyezkedési kísérlete ellen. Tiltakozni kell ma még csak szóval, holnap talán tettel. Sok-sok jogot, vagyont, kiváltságot, fényt és tisztességet elrabolt már a magyar nemzetől az osztrák. Ezeket a merényleteket, ezeket a nemzetpusztító osztrák orvítamadásokat mindég ki-magyarították megindokolták a politikai zofisták, a nagyhatalmi állás követelményével, az uralkodó érzékenykedésével, a szédelő Ausztriával való egyetértés és jóbékesség hamis érveivel.

Ezek a kenetteljes rosszhiszemű békepredikációk 35 esztendő óta állítják és vezetnek félre a nemzetet; 35 esztendő óta csikarják ki a magyar nemzet kezéből a nap-élő kenyeret és szedik ki erőszakkal zsebéből és erszényéből a pénzt Ausztria okatlan hizlalására és boldogítására.

Harminezöt esztendő óta évről-évre újabb és újabb megdézsmálásnak vagyunk kitéve: vagyonilag, erkölcsileg, emberileg egyaránt. Nincs példa a világtörténelemben,

amely azt mutatná, hogy egy legyőzött és gyarmattásülyesztett országot, a szabad pusztításnak oly siralomvölgyévé tett volna az állítólagos győzőhatalom, mint a semmi emberi és isteni jogot nem tisztelő osztrák tette a magyart.

Mily politikai leleményes gonosz-ság és pokoli furfang kellett ahhoz, hogy egy nemzetnek 35 esztendőn keresztül nyuzzák a bőrét és kenetteljes zengő bongó hazug mesékkel bilincseljék le figyelmét és tartsák oly izgalomban, hogy még a testén végezett hóhér operációra se jajduljon fel. Ezt a politikai zsenialitást idáig nem ismerte még a világ. Ezt Ausztria fedezte fel a magyar nemzet tönkretételére. Ezt nevezik nemzetközi mü-gyilkosságnak.

De viszont mily atkos könnyelműség, mily vétkes nembánomság kellett ahhoz, hogy egy nemzet 35 esztendőn keresztül törje a legégrekialtobb jogtalanságokat, sőt a rajta elkövetett embertelen bántalmak elősegítéséhez önmaga is hozzájáruljon, pénzével, szellemi és fizikai támogatásával. Így tett és így járt el saját veszedelmére és kiszámíthatatlan kárára 35 esztendő óta a magyar. Öngyilkos politika volt az, a mit szolgalelkű kormányaink több mint 3 évtized óta folytatnak, mintha csak a magyar kormányokat azért rendelték volna ki Bécsből, hogy pusztulásba kergesse tönkre kormányozza a magyar nemzetet.

Ha ez még továbbig tart, ha a Széll Kálmán féle kétszínű köpönyegforgató kormány az Ausztriával való kiegyezés erőszakos létrehozásával most ismét egy újabb halálos sebet üt rajtunk: akkor jó éjszakát nekünk! Nem lesz többé a mi rajtunk segíthetne, csak a „legutolsó nagy próba!”

Meg kell akadályozni a nemzetnek azt, hogy Széll Kálmán furfangos aknamunkájával valóságba és végveszedelembé sodorja az országot. Meg kell akadályozni, hogy a „bécsi kez” orozva újabb sebet ütessen rajtunk. Utóvégre is nemcsak a magyarnak,

de minden nemzetnek, sőt még egy rabszolgának is joga van az élethez, a mindennapi kenyérhez és becsülethez. Már pedig Ausztria és az osztrák hatalom még e jogoktól is meg akar fosztani bennünket.

dr. Király Péter.

Éjjeli ut.

(Budapesti Hirlapból.)

Irta: Rákosi Viktor.

Valami husz éve lehet annak, hogy én egyszer Erdélyben jártam, atyafilátogatóba. Maros-Vasárhelyig mentem vasuton s onnan tovább Szász-Régen, Ratosnya, Oláh-Toplicza, Ditró felé, Gyergyó Szent Miklósa szekeren, még pedig köberos szekeren.

Az utról magáról nincs semmi különös emlékem, de az apró események közül egy megmaradt a fejemben s ez az, hogy a marosvásárhelyi fogadóban egy forint ötven krajczarral többet számítottak, mint a mennyi dukált. Azóta ez, szerte a világban, annyi helyen megtörtént velem, hogy megbocsátottam a vásárhelyi fogadónak, a ki azóta már bizonyosan többszörös háziur.

Mindez azonban nem tartozik a dologhoz. A fontos az, hogy a borszéki fürdőn egy csend őrtiszttel ismerkedtem meg, a ki havasi cirkálásában, alám adva egy jó kis mokány lovat, mely vig poroszkalással tudott haladni a legveszedelmesebb hegyi uton, mindig magával vitt.

Akkortájt valami birkatolvajbandát hajszolt a csendőrség, de kitűnő buvóhelyei lehetnek, mert sehogyse tudtak nyomára akadni. Végre a hadnagynak az az ötlete támadt hogy ezek valahol a Maros mellett rejtőzzenek, árkokban, sűrű fűzesben, parti lyukakban. Még egyszer fölverte Belbor féle a ha-

Haranghy György is a legkitűnőbb magyar amatőr fényképészek egyike.

Művészi kivitelű képei csaknem meg-elevenednek s a természetes báj varázsával hatnak a szemlélőre. Mindenik egy-egy kedves hangulat, tele poezissal, tele igazsággal. Lehetetlen a hatás alul szabadulniuk. A hogy az est hajnal vérvörös árnyéka ráborul a fűzesek mellett lomhán folydogáló Hortobágy vizére; ahogy a végtelen pusztán furulya szó mellett legelteti nyáját a juhász legény; a hogy az izzó nap fénye mellett a déli báb úzi csalóka játékit a messze fehérlő gulyákkal, apró pástortanyákkal: mindezt és még sok más szépséget a világhírű Hortobágyinak szinte akkurátusan magunk előtt látjuk, mint mikor Farkas Bertó bátyánk bricskáján hordozza végig gulyától gulyáig, ménestől ménesig a pusztá bámulására érkezett vendégét.

A látványosság három részre oszlik. Az író az első szakaszban a város eredetével, történetének korszakos eseményeivel, néhány kimagasló főbirájával, papjával, tanárával, irodalma, ipara, kereskedelme, állattenyésztése jelentőségével, szebb épületeivel, a régi diáksággal, Csokonaival ismeret meg, persze csak úgy röptében, de mégis kedves, találó vonásokban. Angol társasággal együtt rándulunk ki azután a Nagy-Erdőn keresztül a Pallagra, ebbe a tanúsággal telisdedes minta gazdaságba.

A második szakasz a debreczeni embert családi körében, tanyáján, a piacon, szórakozó helyein mutatja be, úgy amilyen valójában, vagy amilyen volt, a hogy élt még nem is olyan rég, míg a változó és

változtató idők sok régi jó szokásából ki nem forgattak, mikor még nem voltak „ennek a szép egészséges törzsnek fattyuhaj-tásai: czivisek a kaveházak kártya asztalánál, akik a bőrzén is szerencsét próbálnak s régi értékekből mindennap veszítenek valamit.”

Hej szép idők is voltak azok, mikről Lovász János beszélteti az öreg Tanczos Kovácsné, akinek leány korában ha sár lepte az utcát, úgy vitték bálba a leányzót, hogy otthon, a szoba közepén beleállították a mosó dézsába.

Édesanyja a nyakába akasztott egy téli bundát, a leányzó körül ölelte a két karjával a két cseléd nyakát, azok megfogták a dézsa fülét és szépen elszállították a kisasszont a báli helyiségbe. Így nem gyűrődött össze a csicsés báli viganó és nem sárosodott be a báli czipellő. Azt jegyezte meg erre valamelyik iróársam, hogy mesé beszéd. Sohasem történt ilyen Debreczenben. Pedig hát Lovász ebben is igazat mondott. Sőt én magam hallottam öreg czivis házigazdától, hogy hajdan ő meg akárhányszor a maga hátán vitte keresztül a pocsolás pallón fiatal feleségét, csak hogy sár nélkül juthasson be a szekérről a tánczó szalába.

A harmadik szakasz egészen a Hortobágyra van szentelve. A látványosságnak legszebb és legérdekesebb része. — Még a debreczenieknek is ez kötötte le legerősebben a figyelmét s ez nyerte meg legjobban a tetszését. Mert igaz, a mi igaz. Száz debreczeni közzül tiz ha akad a ki szemtől szembe látta már ezt a mesés szép pusztai

már nem egyszer hívta el Debreczent az isteni Gondviselés; a dicsőséges szerepeket, amelyeket a magyar nemzet történelmében játszott olykor.

Majd az író képzelete a „nap örökszép kedveséhez, a nagy pusztasághoz,” a Hortobágyhoz repül velünk. Itt van igazán elemében Lovász János. Ide kinnt a tündér szép rónán, amelyről a költő is ezt dalolta:

Isten e földet tán
Külön teremtette,
S mint egy selyemkendőt
Ide terítette,
Gyönyörködni benne.
S hogy annál több legyen
A gyönyörűsége,
Habos déli babot
Himezget beléje,
Minden nyári délre.

Jól mondja Lovász János: „Akibe az Ur Isten nem teremtett érzéket a Természet bájai iránt, annak ugyan hasztalan mutogatják a nagy Hortobágyot. De akinek megnyílik ott künn a tengernyi pusztán a szíve, alig győzi magába szedni a varázslatot, a bűbajt, mely lépten-nyomon, ezer meg ezer formában jelen meg szeméi előtt.”

És Lovász János szíve megnyílt a Hortobágyra minden bája, minden varázslatos szépsége előtt. Megnyitotta az a végtelen szeretet, amelylyel el van telve Debreczen iránt, az ő szülőföldje iránt és amely felénk sugárzik munkája minden sorából. De mintha csak az ő szerető szívével érezne, az ő élesen látó szemének látna munkatársra

vast és Tölgyes felé a határt, eredménytelenül. Akkor eljött hozzám.

— Nohát, indulok a Marosmenti utamra s fölcsóztatok, hogy gyere velem.

— Ismerem már a Maros völgyét.

— Nem ismered. Olyan alkalmatossággal megyünk, hogy egészen új oldalról fogod látni.

— Tán léghajón?

— Nem a hanem tutajon. A Maros most véletlenül meg van áradva és pompás tutajozás esik rajta.

— Nagyon jó lesz, Hányan megyünk?

— Négyen. Két tutajos, meg mi ketten. De én is ezivilbe megyek, nehogy gyanut keltsék.

— Hátha ráakadunk a banda rejtekhelyére?

— Ha megtámadnak, védjük magunkat, mert jó fegyverekkel el leszünk látva. Ha nem bántanak, szépen kikémleljük őket, azzal haladunk tovább s a legelső postáállomásról rájuk telegrafirozzuk a csendőrséget.

— Helyes.

Nem emlékszem már honnan indultunk el, de jól emlékszem a tutaj berendezésére. Közepén galyból épült sátor, előtte egy egy csomó kő, melyek között tüzet szoktak rakni. A sátor körül egypár hatalmas lombos ág volt a talpfák közé bekelve, hogy melegben árnyékot adjon. Elöl hátul egy nagy evezőlápát, melylyel kormányozni kellett.

Az egyik tutajos remetei székely volt a másik topliczai oláh. Ebéd után indultunk el, meglehetősen melegben, s leterített pokróczainkon, a lombok alatt heverésztünk. Így ment ez vagy két óra hosszat két-ségbejítő lassúsággal. Végre kimásztam a

világot. Értjük, ha Lovász János rajongó lelke fájdalmasan gondol arra a közeledő időre, mikor ennek a végtelen mezőnek épen a legtermékenyebbnek mutatkozó réseit feltöri az eke vasa s nem lesz többé az — a mi ma: bájos tündérlány.

Haranghy közel 300 fényképet csinált a Lovász leírásához. Közte néhány mozgó fénykép is van: az angol gazdák bevonulása az ötös fogattal, állatok felhajtása a Pallagon; kofa oszlás a pércsi soron, a Zádor Vilma esküvője, amint a násznép megindult a nagytemplom elől, a tajgások versenye, csacsi verseny, csikós verseny s tánczó párok a hortobágyi csárda előtt. Toldalékol bemutatattak városunk szereplő nagyjának vetített fényképeit is. A közönség zajos eljenzéssel üdvözölte mind-egyikö-jöket.

Az eljenzés és taps fokozódott, mikor közbe közbe Rudnyánszky né Róthy Laura urnő, a debreczeni közönség kedves ismerőse a színpalak mögött magyar dalokat énekelt.

Zajos tetszést aratott néhány alkalmi dalával Varga Imre is.

A szöveg első részét Kosztolányi ur, az Uránia színház tisztviselője, a másodikat Lovász János, a harmadikat Bodnár Géza ur olvasta fel.

Az orchestrumban a Magyar testvérek zenekara foglalt helyet, hogy a szakaszok között az ő tüzes magyar nótáikkal kitöltse. Egy-egy hortobágyi kép bemutatásánál különös hangszert is megszólaltattak; a gulya kolompját, a nyájkos pergőjét.

Az előadást tegnap telt házak előtt kétszer megismételték.

Ma este utoljára gyönyörködött a Délibábok hazája. Ki sem látta, siessen megnézni.

tutaj elejére, s esernyőm alatt üldögéltem. A székely, a ki az első lapátot kezelte, tüstént megszólított:

— Mi célból utaznak?

— Vizi madarakra vadászni.

Megcsóválta a fejét.

— Golyós katonapuskával? Szolgáltam ám én is, instálom.

Ettől kezdve a székely szűkszavu lett látta, hogy titkolózom előtte s erre ő is bizalmatlansággal felelt. Csak néha kiabált a hátulsó bajtársának.

— Hát a társa nem tud magyarul?

— Nem való az mindenkinek. Csak a magyarnak.

A csendőrhadnagy egyre kémlelte, jó meszszelátón vizsgálta a partokat, de nem, tudott semmit fölfedezni.

— Te, szólalt meg egyszerre — az az ötletem támadt, jobb volna éjjel utazni.

— Miért?

— Éjjel a parton lévő tűzet meglátjuk, nappal a fűsajt is alig. De meg nappal nem is tüzelnek.

— Mit szól hozzá a tutajos.

A hadnagy megkérdezte Benkő gazdát. (Igy hívták a székelyt.)

— Éjjel, madarakra?

A hadnagy bizalmas mosolylyal felelt.

— Tudja, Benkő gazda, másféle madarakat értünk ám mi.

Benkő hunyorított.

— Az már más. Így már jól van igazsága van hadnagy urnak. Csak még a két vizesesen haladjunk le.

A ki a Maroson nem tutajozott, az nem érti meg soha, hogyan lehet egy ilyen tákolmányon a zuhatagot meguszni. A ki pedig ott tutajozott, azonnal megérti, hogy csakis egy ilyen tákolmánnyal lehet a vizesesen átkelni. Benkő gazda szerencsésen átvezetett minket két ilyen kisebb fajta zuhatagon, azzal a partra terelte a tutajt, kijelentvén, hogy majd este haladunk tovább.

Megfaloztunk, egyet aludtunk s napnyugta után utra keltünk.

En a tutaj elején, a hadnagy a végén.

Es ekkor Benkő, bele lévőben atavn utunk titkába, neki beszédesedett. Tudott ő mindent a világon, a mádefalui veszedelemtől kezdve az agyagfalvi gyűlésen át egészen a segesvári ütközetig. Emlegette Bem apót, Petőfi Sandort, Gabor Aront s abbéli nézetének adott kifejezést, hogy Petőfit a muszkák az olombányákra huzolták. Megtudván, hogy én nagy-magyarországi ember vagyok, eszembe juttatta, hogy a székelyek ötszáz esztendővel hamarabb itt voltak, mert ők már Atilla idejében ezen a szent helyen laktak. Fölmutatott a felettünk szikrázó tejutrá, s elmondta a hadak utja történetét.

Egyszer a hadnagy kiáltott s hátramentem hozzája. Ott is maradtam s a hadnagy telmácsolásával román tutajosunkkal kezdem beszélgetni.

Nem volt már fiatal ember s a hegyi mőcök, pakulárok rendes ruhájában volt. A mint megszólítottam, azonnal levette a süvegét. Napi életéből vett kérdéseket intéztem hozzá, aztán azt, hogy hol lakik, s a községe melyik vármegyében fekszik. Erre már nem tudott felelni. Azt se tudta megmondani: hány éves s az apját hogy hívták. Megkérdeztem, tudja-e miféle országban lakik? Némi gondolkodás után Maros-Vásárhelyt említette. Azután megkérdeztem: tudja-e, hogy hívták az imperator-t. Ezt se tudta. Se a topliczai jegyző, se a szolgabíró nevét.

Meguntam és nem vesződtem vele többet.

Négy órai utazás után, roppant sötét lévőben, kikötöttük, hogy tüzet rakjunk és egy kicsit fölmelegedjünk.

Mikor már mind ott üldögéltünk a barátságos lángok mellett, megszólalt Benkő:

— Urfi, instálom, azt mondja a Tölgyer, hogy eszébe jutott, ki az imperátor?

— No, kicsoda?

Tölgyer büszkén rám nézett s határozottan kibökte:

— Kossuth.

Benkő jóízűen mosolyott, de én nem nevettem.

— Honnan tudod?

— Gyermekekoromban sokat hallottam, meg azóta is, hogy Kossuth egy nagy, hatalmas, vitéz ember, hát azt gondoltam, hogy bizonyosan ő az imperátor.

... Hát bizony én nem nevettem a szegény, tudatlan, elhanyagolt Tölgyeren, hanem a pattogó hasábokra bámulva, elgondoltam: ime ez az emberi nagyság. Ez az ember az apja nevét, az országát, a királyát nem tudja, de Kossuth neve él benne, mert az a legrejtettebb völgyzugokba és a legsötétebb elmékbe is behatol.

NAPI HIREK.

Emléktábla az oratóriumban

Az oratórium: főiskolánknak temploma. Ide sereglenek össze az öreg kollegium diákjai a szeretet istenének imadására.

De ez a hely a magyar szabadság istenének is temploma.

Valamikor régen 1849 ben itt tartották üléseiket, a szabadsáért küzdő nemzetnek képviselői.

Kossuth Lajossal élükön ebben az templomban mutattak be szívből fakadó áldozatot a magyarok istenének.

A legnagyobb veszedelem perczében gyűltek itt össze 1849. január 9-én a képviselők, a midőn nemzetünk levertnek látszott, a midőn a magyart rut szolgaságra szánták és az ország fővárosában a zsarnokság bitang bérenczei tanyáztak.

Az oratórium falai között élethalál harczot hirdettek, és Kossuth Lajosnak a nemzet prófétájának felhívására, mint egy ember esküdtek meg a képviselők, hogy hazánkat utolsó csepp vérig védelmezni fogják.

Es itt üléseztek, innen vezették ezt az eget földet rendítő küzdelmet, a mely a gyalázat fertőjéből az örök dicsőség sziklabérczére állította a magyart, egész május 31-ig, amidőn új reményekkel, dicsőséggel tértek vissza a képviselők a már teljesen szabad nemzetnek visszavított fővárosába.

Ezt a helyet akarják lelkes diákjaink emléktáblával megjelölni.

Méltóbb helyre emléket soha sem állítottak.

Mert emlék kell oda, a mely erősítse a magyar szabadság rajongó szerelmét az oda összesereglett gyermekeknek és ifjaknak lelkében.

Emlék kell oda, a mely maradandóan hirdesse a magyar szabadságharcznak soha meg nem szünő, fönséges dicsőségét.

Hisszük, hogy Debreczen város társadalma minden módon fölkarolja diákjainak ezt a mozgalmát.

Hiszen azoknak a polgároknak utódai, a kik Kossuthot és a menekülő képviselőket tárt karokkal fogadták ezen nagyjaink emlékének megdicsőítésére irányuló mozgalomtól hidegen nem zárkozhatnak el.

Biztosan reméljük, hogy az az emléktábla nemsokára ott lesz az oratórium nagy időket látott megszentelt falán, Kossuthnak és szabadságharcunknak örök dicsőségére.

Kossuth Lajos orvosának levele a polgármesterhez.

Kossuth Lajosnak éveken át hűséges orvosa dr. Bassó e hó 14-iki kelettel Róna Canavese-bóli, Olaszország Piemont tartományának egyik városából érdekes levelet intézett Simonffy Imre polgármesterhez. A francia nyelven írott és „dr. Bassó, Kossuth Lajos orvos” aláírással ellátott levélben elmondja Basso dr., hogy hírt vette a debreczeni Kossuth ereklye kiállításnak és kegyeletos dologtól vél cselekedni, mikor Debreczen városának elküldi Kossuth Lajos tájképipáját, kérve, hogy azt a kiállításon helyezték el. A levél — melyet ma reggel kapott meg a polgármester — magyar fordításban így hangzik:

1902. szept. 14. Róna Canavese Piemont-Italia.

Nagyságos Polgármester ur!

Én a legjobb emlékeket őriztem meg azon barátságos fogadtatás után, melyben Debreczenben létem alkalmával részesültem. Különösen nem feledtem el azon udvariasságot, melylyel a városi előjáróság és Nagyságod velem szemben akkor eljárta. Ezen kellemes emlékek következtében indítva érzem magam a nagyhazafi, Kossuth Lajos születésének 100. évfordulója alkalmából, amidőn az ő neve van fektetve a történelemben és különösen Debreczen történelmében, mely a nevezetes napnak emlékére elküldöm Önöknek azon tájték pipát, melyet magától Kossuth Lajostól kaptam ajándékba. Őrizzék meg ezen relikviát mint talizmánt és mutassátok be azt a polgárságnak a Kossuth tiszteletére rendezett ereklyekiállításán.

Kiváló tiszteletem nyilvánítása mellett maradok

Nagyságodnak

dr. Bassó

Kossuth Lajos orvos.

A levelet a polgármester azzal adta át Komlóssy főjegyzőnek, hogy a pipát megérkezése után vegye át és helyezze el a Kossuth ereklye kiállításán.

Iparos ifjak Kossuth-ünnepélye.

Az iparos ifjak önképzőköre tegnap délután négy órakor tartotta Kossuth emlékünnepélyét. Az egyesületi dalkör lelkesen énekelt el Papp Zoltán Kossuth himnuszát, majd dr. Körösi Kálmán, egyesületi titkár tartott felolvasást Kossuthról. A költői

részletekben dus felolvasást zajosan megtapsolták a jelenlevők. Az ünnepélyt az egyesületi dalkör hazafias énekszáma zárta be.

A párteljárók figyelmébe.

A párteljáró urak kéretnek holnap, tehát kedden, szept. 23-án este 6 órakor a függetlenségi körben közvetlenül érdeklő ügyben pontosan megjelenni.

A városháza motorja.

A városháza épületében pár év óta van egy hőmotor, mely a vizet huzza fel a viztartóba. A főmérnök eszméje volt a motor, helyes is volt a gondolat, de a főmérnöknek tudnia kellett volna, hogy ma már a hőmotor nem felel meg az igényeknek. És hogy ez így van, a következmény meg is mutatta. A főmérnök, ha bár akkor is szó volt már arról, hogy a kiszemelt és valamelyik pesti gyártól megvett ócska motor nem lesz jó, mégis megvétette a tanácssal, még pedig olyan drága árért, hogy fele összegét ha megérte. Azóta folyton javították a motort, mert biz az majdnem minden héten felmondta a szolgálatot. A javítás összege majdnem annyiba került, mint a motor. Most már tarthatatlan a helyzet, maga a főmérnök is, amit annak idején nem akart elősmerni, most szintén belátja és hogy a bajon seátszen, előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a hőmotort alakítsa át gázmotorrá. Nem is olyan sokba kerül az átalakítás, csak 3000 korona. A tanács — mit is tett volna mást, szó nélkül elfogadta az előterjesztést és megszavazta a 3000 koronát. Ime ez is egy jellemző példája a városi gazdálkodási rendszernek. Így azután nem is lehet azon csodálkozni, ha eladósodik a gazdag Debreczen és a főszámvevő kénytelen a derűre-borura elrendelt kiadások fedezésére 60% pótdadó kivetését javasolni. Mikor fog már a városi tanács okzerűen sáfárkodni a város vagyonával és kissé takarékoskodni.

A Rákóczy-utca kövezése.

A városi tanács nagy előszererettel szavazza meg a különféle építési és más munkálatokra eléje terjesztett költségeket. Ezenkint nagyobb összeg van felvéve utca burkolatokra is és osodálatos az a nemtörődömség, közöny, melylyel a tanács a város legélénkebb forgalmu utcája iránt viseltetik. Ha a hagyományokhoz ragaszkodna, nem csodálkoznánk, hogy a Rákóczy utca kövezésére nem gondol, mert talán az utókor-nak akarna meg mutatni, hogy a Rákóczy-utca a Rákóczy korában is olyan por és sártenger volt, mint a milyen ma is. De ezt alig hisszük, pedig ócska motorok vétele és alakítása, meg más czélszerűtlen kiadások helyett nagyobb szolgálatot tenne ugy a főmérnök, mint a tanács, ha végre gondólnának jót is és elhatároznák a Rákóczy-utca kikövezését. A piaczrendezés legközelebb tárgyalás alá kerül, jól tudja ezt a tanács is, és arról is van tudomása, hogy a piacz nagyrésze a Rákóczy-utczára jön. — Áldani nem fogják a tanácsot sem az áru-

sok; de még kevésbé a nagy közönség, ha a Rákóczy utcára mennek. Kisebb szűk utcákat, amelyeken alig fordul meg naponta egy szekér mint pl. a Nyomatató átczát, ki közeletti a tanács, de ilyen nagyforgalmu utcával nem tőrdök. Ideje lenne már, ha a tanács intézkednék a Rákóczy utca kiköveztetése iránt.

Debreczeniek a kereskedők országos értekezletén.

Magyarország kereskedői ma tartják IV országos nagygyűléseket Pozsonyba, a melyen a debreczeni Kereskedelmi Csarnokot Löfkovits Márton dr. és Hochfelder Jakab, a debreczeni Kereskedők Társulatát Zádor Lajos és Bárdos Géza fogják képviselni.

Harmincz éves találkozó.

A debreczeni ös kollegiumot nyolczvannolcz érett ifju hagyta el harminczhárom évvel ezelőtt. Nemes becsvágygyal indultak neki az élet ismeretlen küzdelmeinek s mint az eredmény mutatja, sokan közülök szerencsével is birkóztak meg azzal. A régi tanulótársak harminczhárom év után tegnap találkozóra jöttek össze. Deres fővel, vallaikon a férfi kor terhével találkoztak, de ez az egy nap visszavarázsolta őket a rózsás ifju korban, a mikor legkönynyebben szövődik az édes barátság. A tanulótársakat Csiky Lajos, a tdeológia akadémia tanára hívta egybe. Ő intézte a találkozást minden részletet. A nyolczvannolcz tanulótárs közül tizenöt már meghalt. Tizenhét kimentette elmaradását, harminczketten jöttek össze, a kiknek névsora ez: Bajza Lajos államvasuti főmérnök (Budapest), Bódy Zsigmond, Csiky Lajos tanár (Debreczen), Csomay Imre ügyvéd (Szatmár), Czukor Sámuel ügyvéd (Budapest), Dobos László, Fodor Mihály, Galán Daniel ügyvéd (Gödöllő), Gombos Endre vasuti tiszt (Debreczen), Haranghy Jenő, Hegedüs István, Hegedüs Károly kir. tanácsos, a vaskorona-rendlovagja (Budapest) dr. Imre József orvos (H.-m.-vásárhely) Kiss Antal, Kovács Gábor, Márk Endre ügyvédkamarai elnök Debreczen, Mógor Károly, Mucsi Mihály, Nagy Gyula állami anyakönyves (Debreczen), Nagy László lelkész, Nagy János (Turkeve), Nyíró Gábor hajózási főfelügyelő (Fiume), Pénczes Sándor, Pólya Mihály, Rickly Gyula min. oszt. tanácsos, Sallay Gábor, dr. Sarváry Gyula, Schwarz (Somosi) Ignác, Szabó Imre, Szabó Menyhért lelkész, Szathmáry László, Szép Samuél, Szőke Sándor, Tóth Lajos, Szöllőssy Gábor, Timár Imre, Tóth Karoly, Tóth Sándor, Tripsó Mihály, dr. Juhász Lajos. A volt tanulótársak szombatn este az Angol Királynőben vacsoráltak. Tegnap reggel volt aztán a tulajdonképeni ünnepélyes találkozó. A főiskolai oratóriumban jöttek össze, a hol Csiky Lajos theologiai tanár mondott szép imádságot. A délelőttöt együtt töltötték, délebben a nagyerdei vígadóban közebed volt, a melyen természetesen sok beszéd hangzott el. Az ebéden megjelent a tanulótársak egyedül életben levő volt tanára Tóth József nyugalmazott főgymnáziumi tanár és Sioka Sándor, a főgymnázium ez időszerinti igazgatója. — A tanulótársak elhatározták, hogy 7 év mulva ismét találkoznak. Hét év alatt pedig alapítványt gyűltenek össze, a melyből híres debreczeni professzorok életrajzatot cizimmel egy munkára hirdetnek pályázatot. Esté ismét az Angol királynőben jöttek össze a régi barátok, ott bucsuztak el egymástól egy kellemes nap emlékével.

Szép kivitelű életnagyságu mellképét ingyen készítettünk, ha nálunk 10 frt összegig (ha nem is egyszerre) vásárol, csupán a passepartou keretért járó 1 frt

ADLER és MEZEY üveg, porcellán, lámpa és diszmitáru kereskedők. 4-2

Tenyészmárha kiállítás Földesen.

A hajdumegyei gazdasági egyesület tegnap Földesen, a megye e virágzó községében rendezett tenyészmárha kiállítást. Az érdekes gazdasági koriózumra már régóta készültek a hajdumegyei gazdák s az előkészítők munkáit különösen sarkalta Puky Gyula főispánnak előre bejelentett látogatása. Puky Gyula főispán tegnap reggel indult el Debreczenből kocsin Földesre. Kíséretében voltak Oláh Károly tanácsnok, Puky Endre, Abaujmegye főjegyzője, a főispán fia és Rásó István főispáni titkár. Szovát község határánál fényes bandérium várta Pukit, a hol Nábraczký főszolgabíró üdvözölte meleg szavakkal. Rövid villásreggeli után kocsira ült a társaság s Földesre hajtatott. A község határában újabb lovasbandérium fogadta a vendéget, a mely beleolvadva a szovati csapatba, impozáns képet nyújtott. A község határában az előjáróság elén Kiss József bírót és a földesi birtokosokkal fogadta a főispánt, a ki az üdvözlések után Csapó István földesi birtokos házához szállott. Ide jöttek a megyei tisztviselői is Rásó Gyula kir. tanácsos alispán, Nemes Zoltán főszolgabíró, Sepsí Dezső árvaszéki ülnök, Dávidházy Sándor aljegyző, Rásó János tb. főszámvevő, Leidl Emil állatorvos, Bartha István kerületi állategészségügyi felügyelő és a környékbeli birtokosok. Csapó István házából a földesi vásártéren levő kiállításra ment a főispán, a hol huzamos időt töltött. Az egyik zsűrinek maga a főispán volt elnöke. A díjazás a déli órákban ért véget. Délben a kaszinóban 200 teritékű bankett volt, amelyen ott voltak Földes község színe-java s a főispán és kísérete.

Kossuth ünnep Kabán.

Kaba község szept. 19-én nagy lelkesedéssel ünnepelte meg Kossuth Lajos 100. ik születésnapját. 18-án este fényes kiállítás mellett ezrekre menő közönség tartott faklyás menetet. Az ablakokban a képeknek ritka szép gyűjteményét lehetett szemlélni. 19-én reggel zeneszó mellett a község polgárai a tűzoltó egylet vezetése mellett körmenettel rendeztek. 8 órakor ünnepi harangjelzéssel istentisztelet volt az ev. ref. templomokban, hol Dávidházy János esperes remek imát mondott. 9 órakor az izraelita templomban volt istentisztelet s ima után Mandel Sámuel hazafias gondolatokkal gazdag beszédet tartott. 10 órakor a képviselőtestület diszközgyűlést tartott, az emlékbeszédet Ritókh István néptanító tartotta. Bartha L. főjegyző a Kossuth emléket megörökítő határozati javaslatát a közgyűlés lelkesedéssel jegyzőkönyvbe iktatni határozta. Távirati üdvözlést küldött a diszközgyűlés Kossuth Ferenc és Lajosnak, Papp Elek országgyűlési képviselőnek. Délután 3 órakor a Kossuth téren óriási közönség gyűlt össze s az ünnepést a Himnus éneklésével nyitotta meg. Ajtay Jenő s lelkész Rákosi fohászat olvasta fel. A Kossuth nótá éneklése után Dobos László lépett az emelvényre, s az ünnepelt érdemét és hatását remek beszédben méltatta. Majd Dulházy Kálmán szavalta el „Kossuth Lajos bucsuját.“ Este 200 teritékű társas vacsora volt a község háznál, hol az agg honvédek a közönség vendégelte meg. Az egész ünnepély fényes bízottsága a község műveltségének, rendszertetésének és példás hazafiságának. Az ünnepélyt különösen díszessé tette a megjelent szép hölgyek nagy száma. A hazafias felköszöntők hosszú sorozata után táncmu-

latság kezdődött, melynek csak a hajnali órákban lett vége.

Ezüst koszorúk a Délbábok hazája szerzőinek.

A debreczeni közönség szép elismerésben részesítette tegnap este Lovász Jánost és Haranghy Györgyöt. A darab első része végeztével riadó tapsok mellett mind-egyikőjüknek pompás ezüst koszorút nyújtottak fel.

A vármegye közgyűlése.

Hajdúvármegye törvényhatósága, Puky Gyula főispán elnöklésével szept. 29-ikén tartja őszi közgyűlését. Előzőleg szeptember 24-ikén a megye állandó választmánya ülészik s előkészíti a közgyűlés tárgysorozatát.

Tíz éves találkozó.

A debreczeni ev. ref. tanítóképezde 1892-ben végzett hallgatói f. hó 19-én nagy hazánkfianak Kossuth Lajosnak 100 éves születési évfordulóján az alma mater falai közt tíz éves találkozóra gyűltek össze. Reggel a hálaadó istentisztelet után a kegyelet adóját rótták le két — időközben elhunyt tanárunk iránt s úgy boldog emlékü Joó István igazgató, mint az egyházi zene irodalom terén hervadhatatlan érdemeket szerzett Sz. Nagy Károly sirjára kegyeletes szavak kíséretében koszorút helyeztek, míg Hódi Sándor korán jobblétre szenderült feledhetetlen barátjuk sirjára H.-M.-Vásárhelyre küldtek koszorút. Délben Nagytiszteletű Kovács Lajos, Somogyi Pál és Orosz István szeretve tisztelt tanáraikkal az „Angol királynő“-ben közeledre gyűltek, hol — a nagy naphoz méltóan — hazafias lelkesedéstől illetett felköszöntők villanyozták fel a társaságot s a késő délutáni órákban elszórt találkozók egy kedvesen eitöltött nap emléket vittek magokkal.

Kossuth ünnepély.

Lélekemelő hazafias ünnepély folyt le 21-én, vasárnap délután a Kereskedő Ifjak Társulatának Dalköre helyiségében. Ugyanis ekkor leplezték le a dalkör tagjai által, a századik születési évforduló emlékére beszerzett Kossuth Lajos arcképét. A társulat feldíszítette nagyterme díszes vendégkoszorúval telt meg, s a műsor minden számát, a mely az alantakból állott zajosan megéljeneztek.

Műsor: 1. Himnus, a dalkör által. 2. Elnöki megnyitó beszéd, a mely az ünnepelőket valóban elragadta. 3. Kossuth Himnus a dalkör által. 4. Kossuth sirja Abrányitól előadta Szabó József egyesületi tag. 5. A zászló megkoszorúzása Erdőy István titkár által ki is a koszorút nagyhatású beszéd kíséretében tette le. 6. Szózat, a dal kör által.

Lelkesítő vizsgálatok Debreczenben

tartattak szeptember 11, 12 és 13-ik napjain. Első vizsgálatra összesen 16-an állottak elő s ezek közül jeles eredménnyel vizsgáztak 6-an, ugymint: Harsányi Pál, Nanássy Lajos, Zöld Mihály, Simon Imre, Szűcs László és Bíró Ferencz. Jó osztályzatot nyertek 3-an; kielégítő 6-an; egy atyafi javító vizsgálatra utasított. A második vizsgálatra jelentkeztek összesen 9-en; kik közül jeles eredménnyel képesített egy atyafi, névszerint Görömbei

Péter sénior. Jó osztályzatot nyertek 5-en; kielégítő 1; javító vizsgálatra utasítottak 2-öt. A javító vizsgálat ideje ugy az 1-ső, mint a második vizsgálaton elbukottak számára december 10-ik napjának délelőtti 9 órájára határozott meg a mikor a javítási akarók előállhatnak, nem várván semmiféle külön meghívóra.

Elhalasztott országos vásár.

Az októberi országos vásárt az izraelita ünnepek miatt ez évben október 13-án tartják meg. A vásár elhalasztásába a szomszéd községek már beleegyeztek, most már annak végleges volta a belügyminisztertől függ.

A tűzoltótestület jubileuma.

A debreczeni önkéntes tűzoltótestület negyedszázados jubileumát szeptember 28-án vasárnap ünnepli meg. Előtte való nap az ünnepre érkezett vendégekkel tartanak ismerkedő estélyt. Az ünnepély napján, azaz vasárnap délelőtti 9 órakor diszközgyűlés a városháza nagy tanácstermében, utána 10 órakor gyakorlat az őrtanya udvarán. Innen riadóval kivonulnak a ref. kistemplom tornyához, ahol mentési és tűzoltási gyakorlat tartatik. Délután 2 órakor diszbed lesz az Angol Királynő éttermében.

Társasvacsora a Délbábok tiszteletére.

A Csokonai kör abból az alkalomból, hogy a „Délbábok hazája“ oly szép sikert aratott a debreczeni színpadon, társasvacsorát rendez a szerzők és az „Uránia“ vezetőinek tiszteletére, a melyre a maga választmányi rendes tagjain kívül szívesen látja a helybeli írókat, hírlapírókat és irodalombarátokat. A társasvacsora a ma esti előadás után lesz az „Angol királynő“ éttermében.

Külön tanfolyam a nőipariskolában.

Több oldalról hallottuk azon ohajt, hogy a nőipariskolába felnőtt uri leányoknak nyitnánk olyan külön rendkívüli tanfolyamot, a melyben 3 szakosztálynak tagját himzés, fehér és ruhavarrót bizonyos órákon röviden összefoglalva tanítanánk. Felkérjük tehát azokat, kik a tanfolyamon részt venni óhajtának, hogy okt. 1-ig jelentkezzenek az iskola igazgatóságánál mert ez osztályt csak az esetben nyithatjuk meg, ha legalább 10 tanítvány jelentkezik. Kubek Erzsébet nőipariskolai igazgató.

A Kossuth kép- és ereklyekiállítást meghosszabbították.

A tegnapi szünet után, a sikerült kiállítás meghosszabbítását, a rendezőség elhatározta. Az Iparos Otthon elnöksége szíves készséggel bocsájtotta át a disztermet további időre a kiállítás céljaira s így az ma ismét megnyitott a közönség előtt.

Megszökött kis gyerek.

Kun Sándor diószegi béres 12 éves Juliska kis leányát ugyancsak kalandos természetel verte meg a gondviselés. Másodszor szökött meg a szülei háztól. Először meglelték a falu alatt kóborolva, most azonban még azt sem tudják hova tűnhetett el olyan hamar. Ket nap óta nem járt otthon s erős a szülők gyanúja, — hogy Debreczenbe szökött. A debreczeni rendőrség, melyet értesítettek a kis gyermek eltűnéséről, keresi a kalandos természetű kis leányt.

A mi uj, az meglepő,

és minden létező divatszövetek, meglepő olcsó árak mellett szereshető be. Vásznakból gyári raktár, Delén 38 flanel 15 kr. Minden 15 frt vásárlásnál, ha részletekben történik is, egy diszkötésű könyv díjmentesen.

Debreczen, Kossuth utca 4.

a mi meglepő, az kellemesen hat a vevő közönségre.

Asztalos József

idényszerű ujdonságok, selymek, bársonyok

Édes must

kapható a M á r k u s Jenő Dréher féle bor, és sörcsarnokában literenként 28 krért.

Báró Wesselényi Miklós ifjusága és neveltetése.

Irta: dr. Kardos Samu.

A nagy Wesselényinek édesatyja 1777-ben lép házasságra a kath. hitben született és nevelkedett Cserei Helenával, Cserei Farkas erdélyi udvari tanácsos galambielkületű, de hajthatatlan jellemű, gyönyörűsége szép leányával. Az id. Wesselényi Miklós báró ekkor még tényleges szolgálatban álló császári királyi huszárcapitány volt. — Mint ilyennek a házasságát a felettes hatósága s maga az udvar is csak úgy ismerte el törvényesnek, ha Wesselényi e házasságából születendő gyermekekre nézve reversalist állít ki arról, hogy gyermekeit nemre való tekintet nélkül az egyedül üdveztő katolikus hit törvényei szerint fogja felnevelni.

Ezt a német nyelven szövegezett, Bécsben 1777. május 17-én keltezett reversalist, mely élénk világot vet az akkori idők uralkodó felfogására, szószerint közlöm az alábbiakban:

„Ich Endesgefertigter Freyherr von Wesselényi, k. k. Kämmerer, des Löbl. k. k. Hussaren Regiments v. Barco wirkl. Rittmeister, bekenne hiemit und verspreche sub fide nobili, dass ich alle meine leibl. Erben welche ich aus künftiger Ehe mit der Freyl. von Cserei erzeugen werde, sowohl männlichen als weiblichen Geschlechts in der Röm. Kath. Religion ungehindert werde erziehen lassen, das ich meiner künftigen Gemahlin geborenen Freylen v. Cserei in Ausübung ihrer kath. Religion nicht im geringsten auf was für Art hinderlich sein werde. Urkund dessen habe ich gegenwärtige Schrift mit eigener Hand unterschrieben und mein angebohrnes Petschaft beigedrückt.“

Cserei Helenával való házasságából id. Wesselényi Miklós bárónak a gr. Haller Ferencz gorbói kastélya ellen vezetett hadjárata miatt történt elfogatása előtt hat gyermeke született, kiket kivétel nélkül a fenti reversalis ellenére, mint hajlíthatatlan, kemény nyaku kálvinista Retyi József zsbai ref. pap által kereszteltetett meg és ugyanazon hiten nevelte is őket, bár azok kivétel nélkül még a zsenge gyermekkorban elhunytak.

Id. báró Wesselényi Miklóst 1785. február 12-dikén fogja el báró Daniel István dátsói házában az üldözése és elfogatására egy egész század dragonyos élén kiküldött Mosch kapitány s a mint a nevezett kapitány hivatalos jelentésében írja — 6 embernek kellett a bárót tartani, míg kardját, puskáját tőle elvették és megkötözték. Dátosról vasraverve Marosvásárhelyre vitték, honnét 1785. március 13-dikán Pest, Pozsony és Bécsen át Kufsteinba szállították, ahol az első emeleten levő 5. sz. cellában 4 évet és 9 hónapot töltött, mig nem 1789. december 24-dikén, tehát éppen karácsony estélyén megérkezett Kufsteinba II. József császár rendelete, mely id. Wesselényi közel 5 évi fogságának és szenvedésének véget vetett.

Ugyanazon cellában, melyben id. Wesselényi Miklós közel 5 évi rabságot szenvedett, ült később 6 és 1/2 esztendő a Martinovics-féle összeütközésben való részvétele miatt az 1785. május 16-dikán előbb pallos általi halálra, majd kegyelemből 20 évi

börtönre elítélt Kazinczy Ferencz. Kazinczy még előbből ösmerte Wesselényit s nem-sokára kiszabadulása után őt fel is kereste zsbai várkastélyában. Kazinczy ezen látogatásának egyik érdekes epizódja, az 1817-ben, tehát 8 évvel az id. Wesselényi Miklós elhunytá után megjelent leveleiben örökíti. Elmondja ugyanis a nagy költő és martyr, hogy amint Zsibón, a kufsteini várban még előtte szenvedett báróval a multak keserű emlékeit felelevenítették s a bizonytalan jövőnek édes reménysegeiről ábrándozva egymással beszélgettek, a fiatal Wesselényi, ki akkor még nem volt 9 éves, egész éjszakán át ott ült édes anyja lábainál és nemcsak hogy hallgatta, hogy mit beszélnek az öregek, de talpraesett megjegyzésével nem egyszer még bámulatba is ejtette a vén sasokat.

Hogy és mint találta közel 5 évi távolléte után id. Wesselényi Miklós a zsbai kastélyt és a szépséges Erdélyt, talán majd máskor és másutt írom meg. Most csak azt említem föl, hogy az id. Wesselényi hazakerkezte után éppen 7 évvel vagyis 1796. december 30-dikán született, ugyancsak Cserei Helenával való házasságából, mint 13-dik, de egyetlenegy életben maradt gyermek, a nagy Wesselényi. Könnyen el lehet képzelni, mennyire csüggték a szülők, különösen az annyi bánat és sorscsapás által oly sokszor próbára tett Cserei Heléna, a rendkívül okos, eleven, gyönyörű szép gyermek. El lehet mondani, hogy Cserei Heléna mindennap imádságába foglalta ezt a gyermeket, így akarván kinyerni számára az ég kegyet. És ime még is már 6 éves korában, éppen az édes apja vad szeszélye folytán halálos veszedelemben forgott az ifju Wesselényi.

A zömök és rendkívül erős testalkatu gyermek még nem volt 6 éves, midőn atyjával az udvaron sétált. A lovaszok egy szilaj horkoló mént hoztak ki az istállóból és a házi ur felé vezették. A gyermek azt jó kedvvel nézte, mit atyja észrevehén, kérdi tőle: „Nem ülnél e fel rá?” Miklós egy darabig hallgatott, majd az ismételt kérdésre azt mondá: „Nem.” Miért? „Mert félek!” Az atyja ekkor rákiáltva: „Egy Wesselényinek nem szabad félni!” feldobta fiát a menre-ostorával erre rávágott. A ló ekkor a hátán levő kis báróval sebesen nyargalt, míg a jeladásra azt megállították. Az édes anyja, Cserei Heléna e jelentnek a tornáczon szemtanuja, azon perczen egyetlen gyermekének vesztét csaknem bizonyosnak hitte s lehet gondolni, rendkívül megijedt, mi azonban nem sokáig tartott, midőn hozzá vidám arcczal felszaladó fiát megpillantá, ki, amint őt epedve váró édesanyjának mondá: a ló hátán maradvá addig lovagolt azon, míg az ki nem fáradt.

Még nevezetesebb eseményt jegyeznek fel a fiatal Wesselényiről a Középszolnok vármegye annálesi Középszolnok vármegye 1805-dik évben tartott gyűlésén történt, hogy az elnöklő főispán gr. Toldy Zsigmonddal magát fékezni nem tudó id. Wesselényi Miklós ellen kiadta a jelt, hogy az ajtókat be kell zárni s Wesselényit a teremből nem szabad távozni engedni. Az alig 9 éves fiu, ki apját már ez időben rendszeren elkísérte a vármegyei közgyűlésekre, kardot rántott apja védelmére, oda kiáltván az atyja felé közeledőkhez, hogy keresztül szurja azt, ki atyjához mer nyulni.

Édes atyjának még egyszer és pedig életének alkonyán telik nagy gyönyörűsége fiában, nevének, vagyonának, hazafiui reménysegeinek egyetlen örökösében. Ugyanis 1806. május 6-dikán meghal gr. Toldy Zsig-

mond, Középszolnok vármegye főispánja. És még ugyanazon év július 24-dikén gr. Bánffy György erdélyi gubernator törvényes hatalma szerint id. b. Wesselényi Miklóst Középszolnok vármegye főispáni helytartójává nevezte ki. Ettől fogva halála napjáig, vagyis 1809. október 25-dikéig viselte a főispáni helytartó méltóságát mindeneknek legnagyobb megelégedésére id. b. Wesselényi Miklós. Ilyen minőségben neki kellett volna Zilahon a hadba induló nemesi felkelő sereget Estei Miksa főherczegnek bemutatni. De már ekkor súlyos beteg az öreg Wesselényi s maga helyett 13 éves fiát küldi a főherczeg elé. És a 13 éves fiu úgy vezényelte a több 100 lovasból álló nemesi felkelő sereget, hogy a nádor főherczeg őt az egybegyűlt urak jelenlétében nyíltan megdicsérte.

És atyja halála után az ifju Wesselényi lelki gondozását és nevelését az édes anyja és ifj. P a t a k y Mózes veszik át. Ifj. P a t a k y Mózes ez az egyszerű, a kolozsvári ref. collegiumban felnevelkedett diák, nem közönséges instructora, vagy praecceptora, hanem igazi oktatója és nevelője, később meghitt benső barátja az ifj. Wesselényinek. Róla mondja gr. Teleky Domokos, a Magyar Tudományos Akadémiában 1860. október 12-dikén a nagy Wesselényi felett tartott emlékezésében, hogy „Pataký Mózes volt a Wesselényi háznak nem született, de azért leghonosabb s legáltalánosabban becsült tagja. Szellemi felsősége, emberismerete s az ifju Wesselényi nevelése körül szerzett, elismert érdemei tőle s csakis egyedül ő tőle tarták távol az indulatosa apa gyakran kitörő féktelen szeszélyeit.

Az anyja a művelt szív legőszintébb becsülésével környezé őt. Ő egyenlítetté ki, s tette növendékére nézve lehetőleg ártalmatlanná ugy az apai indulatoság, mint a juláradó anyai szeretet káros hatását. Ő hozta a környező viszonyok folytonos változásai közt a nevelésbe rendet és következetességet és mi mindezeknél több, ő volt azon lény, kit a fiatal kebel bámulásig emelkedett szeretete és tisztelete hő lelkesedéssel választhatta magának mintául.

A tanulás és nevelés fő alapja a kis Wesselényinél is a latin irodalom és a történelem volt, ami természetesen is, mert hiszen az akkori nevelés általános irányát a humanizmus képezte. Ezen felül rendkívüli nagy gond volt fektetve a fiatal Wesselényi testi fejlődésére, testi erejének edzésére. 6 éves korától kezdve, már lovagolni tanult s ennek tanításában édesatyja volt a mestere, kit lovaglásában rendszeresen elkísért, ezenfelül a vívásban, uszásban, testi fáradsalmak legyőzésében s testi fájdalmak eltűrésében gyakorolta magát.

Mikor 1817. augusztus havában I. Ferenc császár és király, neje Karolina Augusta kíséretében meglátogatta Erdélyt, a fiatal Wesselényi az, ki a felségek hintáját faluról-falura, városról-városra, mint egyik faradhatatlan főuri banderista kíséri és ugyan-csak ő az, ki egyszer csak azért, hogy megmutassa, hogy jaj nélkül tud szenvedni és tűrni, egyik legkedvesebb barátjával gr. Kendeffyvel csak egy tréfából 25 botot vágat magára. Mászor meg összekötötte lábait s úgy dobhatja magát a Szamos hullámaiba és úgy uszik ki meztelen karokkal az őt elnyeléssel fenyegető hullámok közül.

Hogy pedig a gyaloglást, éhséget és szomjuságot miként bírta, annak legfényesebb tanúsága az, hogy első nyugot-európai körutját, melyre a reá Debreczenben várakozó Széchenyi István gróffal indul, legnagyobb részben gyalogszerrel teszi meg. Ezen

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Piacz utca 34 sz. a.** elegánsan berendezett

uj fényképészeti és festészeti műtermet nyitottam,

ahol kizárólag művészies kivitelű képek állittatnak elő. — A műterem ünnep és vasárnap is nyitva van és fölvételek borult időben is eszközöltetnek.

Tisztelettel **HARTH GUSZTÁV** fényképész.

utjában történt az, hogy több órai gyaloglás után a francia trappistáknak Armen-tieresben fekvő zárdájához érkezve, Széchenyinek azon gunyoros megjegyzésére, hogy a rendkívül szigorú szabályzatnak alávetett trappistáknál bajosan fog jóllakhatni a nagy-étű Wesselényi, Wesselényi azt feleli, hogy míg a zárdában lesznek, együtt fog dolgozni és étkezni a trappistákkal s más egyebet, mit azoknak szabad, ő sem fog élvezni.

Még első európai körutja előtt, vagyis 1815. január 25-én rövid, de súlyos betegség után meghal Wesselényi nevelője; oktatója, leghűbb legigazabb barátja, ifj. Pataky Mózes. Az oroszlaniszvíű Wesselényi, ki önként választotta és önként megtartotta hol-tanapjáig „nunquam retro” jelszavát, ki mint láttuk, a legnagyobb nélkülözéseket és testi fájdalmakat egy panasz és jajszó nélkül eltűrni, elszenvedni tudta, kétségbeesett szívvel záporoként ömlő könnyekkel borult ifju barátja tetemére és hogy a halál se válasza el nevelőjének, oktatójának, amint ő nevezi második apjának hült tetemétől felre-téve minden előítéletet és kishitűséget, hazaszállítja Zsibóra a modorában szerény és egyszerű, de gondolkozásában nagyszerű, tudásában hatalmas, nagyreményű tanítványa iránti szeretetében az önfeláldozásig odaadó ifj. Pataky Mózes hült tetemét és nevelő apját oda helyezi el a családi sírba, dícső emlékü édes apja mellé.

Csak 19 éves volt még ekkor báró Wesselényi s ha a sors úgy akarta volna, hogy őt a későbbi megpróbáltatások és szenvedésektől megkímélendő — elete faklyáját és két országra szóló, a magyar nemzet minden fiának igaz háláját kiérdemlő munkássága előtt kioltja vala; — én nem habozom kimondani, hogy báró Wesselényi Miklóst már csak ezen cselekedetért is a minden előítéletől ment nemes szívű, nagy jellemű emberek közé soroznám.

A közönség köréből.*)

Tek. Szerkesztő Ur!

A debreczeni rendőrségről, de különösen a közrendőrökről nem a legjobb véleményem van a közönség. Kikezdésük a leggyatrább, fogalmuk sincs arról, hogy mi a kötelességük, úgy hogy pl. ha valahol baj van és a közeli rendőrt hívják, lakonikusan azt feleli, nem hagyhatom el a posztom. Hogy a közönség ítéllete a rendőrökről mennyire jogosult és helyes, bizonyítja az alábbi eset is, melynek szemtanuja voltam. A napokban a Miklós-utca elején, a „Magyar Király” kávéház előtt állottam meg, várva a helyi vasutat. Egy elegánsan, világos ruhába öltözött urinő jött épen arra és mikor a kávéház elé ért, abban a pillanatban a kávéházból a hetes, vagy más valaki egy dézsa piszkos vizet öntött ki az utcára és leöntötte az urinőt. Természetesen az bosszszankodott, hogy tönkretették finom ruháját és egy uri ember, ki szemtanuja volt szintén ennek a felháborító jelenetnek, a kávéháztól alig pár lépésnyire állógáló rendőrt felszólította, menjen be a kávéházba, tudja meg ki vetemedik arra a vakmerőségre,

* E rovatban közöltékért nem vállal felelő-séget a Szerkesztőség.

hogy a mosogató vizet az utcára önti ki, és jelentse fel, mert azt nem szabad megtenni. A rendőr meghallgatta amit mondott neki, de nem mozdult, hanem a helyett hogy kötelességét teljesítve, felírta és feljelentette volna, aki a kávéház belsejétől az utcára önti a vizet, azt felelte: valahova csak ki kell önteni a vizet.

Elég helytelen, megrovandó eljárás, hogy a kávéház tulajdonosa, vagy annak távollétében helyettese nem tud arra ügyelni, hogy ilyen botránnyos eset elő ne forduljon, de megbotránkoztató a rendőr viselkedése is, ki azt sem tudja mi a kötelessége. A polgárság évenként ezeket aldoz a rendőrségre és a rendőröknek fogalmuk sincs arról, mi a kötelességük. A bajt nem látják meg, de ha egy háztulajdonos nem locsoltat fel háza előtt azt fel jelentik. Bizony ideje volna már a rendőrséget újja szervezni, de ha már ezt nem cselekszik, legalább kioktatni a rendőröket arra, tudják meg mi a kötelességük.

Egy szemtanu.

CSARNOK.

Vaterloo.

Ereckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móricz Pál.

Gerard tábornok hét órakor érkezett vissza. Most már harmadszor parancsolták a jobbra kanyarodást.

Az egész hadosztály oszlopokban vonult fel a Fleurusi nagy uton, az ágyuk a puskaporos kocsik a dandárok között vonultak fel. Leirhatatlan por felhő borult reánk.

Buche megszólított:

— Akár mibe kerül is, de a legelső utszéli pocsetából iszom.

Hanem utunkba nem akadt pocseta.

A zene még mindig játszott. Hatunk mögött tömegekben n omult a lovasság, különösen dragonyosok. Már felvonulásunk közepette ropogtak a puskák, bögtek az ágyuk.

En már ismertem ezt a nótát, de Buche Jancsi egész belesáppadt. Mitsem szolt, csak ámulva bámult reám. En szóllítottam meg:

— Igen Jancsi pájtás! Odaát már megrohanták Saint Amandot és most meg már mireánk kerül a sor.

Még hangosabban ropogott a puska. Abbahagyták a bandázást is. Minden oldalról csak ez a vezényszó hallatszott:

— Állj!

A hadosztály megállott. A tüzekek az eddigi menetrendből kiváltak és a hadvonalunk előtt kiszégezték az ágyukat.

Velünk átellenben Ligny feküdt A kertek mögül fehérlett a házak sora. A község fölött magasun emelkedett ki a torony. Földhányások, fák, gyepek, élő sövények élénkítették a terepet.

Mi, a lovasságot nem számítván, lehattünk tizenkét-tizenötezren és vártuk a rohamparancsot.

Saint-Amandnál tovább dühöngött a harc. Füstfelhők verődtek az égfelé.

Ezen várakozás közben szokatlan gyön-geséggel gondoltam Katiczámra. Egyre az motoszkált a fejemben, hogy gyermeke születik. Fohászokodtam az életéért. Es ezen veszedelem közepette megnyugtatólag hatott reám, ha most meg is halnék, akkor vigasztalásukra ott lesz a gyermek. Ha fiucska lesz, akkor Józsinak keresztelik. Goulden apó a térdén tánczoltatgatja, Grédi anyám szereti és ahányszor csókolja Katiczám, mindig eszébe jutok. . . Beláttam, hogy halálos veszedelmek környékeznek, pedig még szereztem volna élni, de láttam, hogy iszonyu, végzetes a helyzetünk.

(Folyt. köv.)

Kenyér szállítási pályázat.

A debreczeni ev. ref. egyház ispotályi vegyes bizottsága az ev. ref. szegény ápoló intézet részére a kenyér szükséglet szállításának biztositására ezennel pályázatot hirdet. A szállítás 1902. évi november 1-től 1903. évi okt. 31 — tehát egy évre esetleg 1905. é. okt. 31-ik napjáig terjedő 3 éven át eszközöltetnék. Szükséges darabonként 140 deka súlyu buza és rozs vegyitekből ugynevezett kétszeresből és a helybeli István gözmalmi 7-es lisztből egyenlő mennyiségben dolgozott és sütött izletes, egészséges kenyér. Egy kenyér egy egyének 2 napi ellátásra van szánva, mihez képest a változó mennyiségben szükséges kenyerek minden második napon d. . . 11 órára az intézet helyiségében beszállítandók — az előző napon az ispotályi felügyelő által megjelölt mennyiségben. A szerződés aláírásával egyidejűleg köteles vállalkozó 600 korona óvadékot készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban letenni összes szerződéses kötelezettségei teljesítésének biztositékál.

A pályázat zárt ajánlat után adandó be az egyház igtató hivatalába a **1. évi szept. 27 délután 5 óráig**; világosan kiteendő lévén az 1 darab — 140 deka súlyu kenyér ára fillérekben s az, hogy 1 éves szerződés esetén mily ár mellett szállit s az összegből 3 éves szerződés esetén hány % ot enged. Az egységár a szerződés tartama alatt sem fel nem emelhető, sem le nem szállitható. A vegyes bizottság fentartja magának a jogot az ajánlatok közül szabadon választani avagy az összes ajánlatok mellőzéseivel a szükségletet más uton beszerezni.

Könyves Tóth Kálmán

Jeney

(2 2) elnök.

előadó jegyző.

3 frt 65 krig, valamint állandóan a legújabb fehér, fekete, és szines „Henneberg selymek” 60 krtól 14 frt 65 krig — méterenként — sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb.

Menyasszony selyem	65 krtól	—	14 frt 65 krig.
Selyem-damaszt	65	—	14 „ 65
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42 „ 75
Selyem-foulard nyomtatással	60	—	3 „ 65
Báli-selyem	80	—	14 „ 65
Selyem-grenadin	80	—	7 „ 65

méterenként portó és vámmentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweiczba kétszeres levélportó.

G. Henneberg. se yom gyáros, Zúrich

[cs. és kir. udvari szállító

Foulard selyem 60 krtól

Hirdetmény.

Vb. **Weinberg és Kovács** debreczeni bej. nagykereskedő cég csőd-tömegéhez leltározott 48333 korona 32 fl. értékű kintlevő követelések a csődválasztmány határozata folytán önkéntes árverésen **1902 szept. 29-én d. u. 3 órakor** a kir. törvényszék árverési termében eladatnak.

A követelések szükség esetén leltári értékükön alul is eladatnak azok fennállása, valódisága és behajthatósága tekintetében a választmány és csőd-tömeg semmiféle szavatosságot nem vállal.

A követelések jegyzéke alulírt tömeggondnok irodájában (Piacz-u. 69.) az árverés előtt is megtekinthető.

Debreczen, 1902 szept. 20-án.

A csődválasztmány megbízásából
Dr. Hollaender Dezső s. k. Dr. Popper Mór s. k.
vál. jegyző. csőd-tömeggondnok.

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!
a „**Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság**“

aranyéremmel kitüntetett
ék szerkezetű, erőátvitteles

Borsajtói és Szőlőzúzó!

Eladás egyedül gyártelepen: (12-11.)

Péterfia végén, a hadházi utcában.

Értesítés.

1902. szeptember 30-án d. e. 10 órakor tartatik meg a debreczeni cs. és kir. lovaslaktanya parancsnokságánál a (laktanya korcsma)

kantin

bérbeadásának versenytárgyalása.

Ezen üzletről a közelebbi feltételek nevezett parancsnokságnál, ugyancsak szintén a 7-ik hadtest intendánságánál Temesvárt naponta d. e. 9—12 óráig betekintheők.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Rendkívüli olcsó áron

kaphatók a legújabb nőruha kolmek, selymek, bársonyok és mosó velezek. **Boros Testvérek** nődivat áruházában Debreczen, Kossuth-u. 6.

Eötvös utca 27 sz. sarokház olcsón és kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Kölcson segélyező Egylet Kossuth-u, 11.

Tisztelettel értesitem

a n. é. közönséget, hogy Piacz-u. 38 sz. a. fennálló térfi szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi-u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szíves tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddig szives pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel **Hubay György** férfiszabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Hegedüs Emil tűzifa

kereskedő szíves tudomására hozza a közönségnek és evőinek, hogy lakását Arany J. utca 16-ról Miklós-u. 7 sz. a. tette át. hol mint eddig is, legjobb minőségű tűzifa kapható vágva és öl valamint kocsai számra.

Körösfői butorok :

faragott, virágos asztalok, székek, számolynk, tányérok, tátas lóca és fogas az Erdélyi Kárpát Egyesület bizományában **olcsón** eladók a Simonffy-utcai 2 sz. bérházban a huscsarnokkal szemben szept. 23 és 24-én d. e. 8—9 d. u. 2—3 óra közt.

Vadászok! Kinek tévedt el a vizslája? ! Mondja, hol keresse a kiadóhivatal.

Tanulónak felvétetik

jó házból való fiugyermekek Keiner és Schwarz üzletében csapó utca.

Mint különös olcsóságok

meglepő jó minőségben

120 % széles **divatszövetek**

méterenként 75 krért

120 cm. széles **cheviott szövetek**

méterenként 90 krért

120 cm. széles **angol szövetek**

méterenként 120 krért

140 cm. széles **angol cheviott**

méterenként 135 krért

Mintázott bársony blusokra

méterenként 50 krért

Mosó bársony óriási választékban

méterenként 75 krért

Kockás felselyem alsó szoknyára

méterenként 68 krért

Luisin solymok ruhákra és blusokra

méterenként 110 krért

120 cm. széles **kockás és csikos**

divatszövet méterenként 85 krért

120 cm. széles **női posztó**

méterenként 60 krért

Nagyon szép delainek

méterenként 49 krért

nagyválasztékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatruházában Kossuth-u. 5.

Minden ruhát és bluzt vásárló vevő

hasonként új kiadásban megjelent divat füzetet kap.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett

továbbá :

Fűzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban

kaphatók :

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszertárban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszertára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)